

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การรู้หนังสือมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจในวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสภาวะของสังคมตลอดเวลา ทำให้ผู้รู้หนังสือสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้อ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็นจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง รัฐบาลจึงได้ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรทั้งหลายมาดำเนินการ ดังจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี และอยู่ในอัตราส่วนที่สูงมาก คือเกินกว่าร้อยละ 50 ในทุก ๆ ปี และมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ ก็เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับนี้ได้รับผลเต็มที่ในการขยายตัวทั้งทางด้านปริมาณและด้านคุณภาพ เช่น งบประมาณในปี 2526 ได้รับถึงร้อยละ 63 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 14)

แต่ปรากฏว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านมา พบว่า การศึกษาระดับนี้ได้ขยายตัวมากในด้านปริมาณ โดยเฉพาะเมื่อสิ้นแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) ในปี 2524 รัฐบาลสามารถจัดการศึกษาภาคบังคับได้ถึงร้อยละ 97.85 ของตำบลทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 15) และจะจัดการศึกษาระดับนี้ให้ได้ทั่วประเทศเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) แต่เมื่อหันมามองด้านคุณภาพ ก็พบว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้มีปัญหาด้านคุณภาพอย่างเห็นได้ชัด นั่นคือ ผู้ที่จบการศึกษาไปแล้ว กลับกลายเป็นผู้ไม่รู้หนังสืออีก เกิดการล้มหนังสือขึ้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดความสิ้นเปลืองทางการศึกษา และทำให้รัฐบาลต้องรับภาระจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้อีกในรูปแบบต่าง ๆ

จากการที่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ที่รัฐบาลมีนโยบายเน้นที่การพัฒนาชนบท โดยตระหนักว่าการรู้หนังสือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ

มีหลายฝ่ายได้ศึกษาวิจัยเพื่อสนับสนุนความคิดเห็น เช่น การสำรวจสภาพการรู้หนังสือของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของประชาชนตามภาคภูมิศาสตร์ 4 จังหวัด โดยกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2512 : 37) การประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข และสภาพทั่วไปในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ 8 เขตการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกรมสามัญศึกษา 2520) การวิจัยของสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาสภาพการรู้หนังสือของเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาในกลุ่มอีสานใต้ (สุพจน์ ประเสริฐศรี 2527) การศึกษาสภาพการรู้หนังสือของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาในภาคเหนือ (วีระพล ทองเจิม 2526) ภาคใต้ (ประทีป แสงเปี่ยมสุข 2526) ภาคกลาง (กันยา เอกวานิช 2526) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วีรศักดิ์ สังสนา 2527) ส่วนสภาพการรู้หนังสือของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของชุมชนแออัดได้ถูกละเลยไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนแออัดคลองเตย ซึ่งเป็นชุมชนแออัดที่ใหญ่ไม่มีผู้ใดศึกษาวิจัยมาก่อนโดยตรง ทั้ง ๆ ที่ชุมชนแออัดแห่งนี้เป็นที่รวมของปัญหา เนื่องจากเป็นที่รวมของบุคคลที่มีภูมิหลัง (Background) ต่าง ๆ กัน ที่ต่างก็มุ่งหน้ามาทำงานทำ โดยต่างคนต่างก็เชื่อว่า "คลองเตย" เป็นสถานที่ไกลแหล่งงาน ชุมชนแออัดคลองเตยจึงเป็นที่รวมของคนจนทุกประเภท อันก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย

จากการที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การรู้หนังสือเป็นเครื่องมือในการพัฒนา หากได้ทำให้ประชาชนในชุมชนหมู่บ้านพัฒนา ซึ่งเป็นชุมชนเดียวในชุมชนแออัดคลองเตยที่มีการพัฒนาด้านกายภาพมากที่สุด โดยเฉพาะด้านที่อยู่อาศัย มองเห็นคุณค่าของการพัฒนาด้านการศึกษา โดยใช้การรู้หนังสือขั้นพื้นฐานเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ความก้าวหน้า และวิทยาการใหม่ ๆ ก็จะทำให้การพัฒนาของประชาชนในชุมชนหมู่บ้านพัฒนาได้มีการพัฒนาครบวงจรต่อไปเรื่อย ๆ ไม่หยุดยั้ง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานตามภูมิหลังทั่วไป ได้แก่ เพศ อาชีพ และภูมิหลังทางการศึกษา ได้แก่ ระยะเวลาที่จบการศึกษาของประชาชนในชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เพื่อจะนำผลงานวิจัยเสนอให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ให้นำมาเป็นข้อมูลในการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การให้บริการด้านการศึกษาในชุมชนแออัดให้มีประสิทธิภาพเพื่อจะได้ช่วยยกระดับคุณภาพการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานในชุมชนแออัดให้สูงขึ้น โดยยึดหลักการจัดการ

ศึกษาให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่และความต้องการของเขาให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานของประชาชนทั้งจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนหมู่บ้านพัฒนา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานของประชาชนในชุมชนหมู่บ้านพัฒนาที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัย

สืบเนื่องจากงานวิจัยของฝ่ายวิชาการ กรมสามัญศึกษา (2512 : 41) ที่ศึกษาสภาพการรู้หนังสือของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อหาข้อเท็จจริงว่าผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามระยะเวลาต่าง ๆ มีสภาพการรู้หนังสือเป็นอย่างไร พบว่า นักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วเป็นระยะเวลา 1 - 3 ปี จะมีสภาพการรู้หนังสือค่อนข้างต่ำ ความสามารถจะลดลงทันที เมื่อจบไปแล้วเป็นระยะเวลา 4 - 6 ปี ความรู้ความสามารถจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับ และเมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว 10 ปีขึ้นไป ความรู้ความสามารถจะสูงเท่ากับเมื่อเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และจะค่อย ๆ สูงขึ้นเรื่อย ๆ เป็นเช่นนี้ทุกวิชา

จากงานวิจัยเรื่องสภาพการรู้หนังสือของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาในภาคเหนือ (วีระพลทองเจิม 2526 : 73) ภาคใต้ (ประทีป แสงเปี่ยมสุข 2526 : 96) พบว่าผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาออกไปแล้วเป็นระยะเวลา 5 - 8 ปี มีสภาพการรู้หนังสือดีกว่าผู้ที่จบออกไปแล้วเป็นระยะเวลา 1 - 4 ปี ทั้งนี้เพราะผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาไปแล้ว 5 - 8 ปี มีความรับผิดชอบสูง มีวุฒิภาวะเพิ่มขึ้นตามวัย เมื่อไปประกอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ช่วย ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมมีประสบการณ์ในการทำงาน มองเห็นความจำเป็นของการอ่านการเขียนหนังสือที่จะมีส่วนช่วยยกระดับการทำงานของตนเองให้ก้าวหน้ามีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีโอกาสได้รับความรู้เพิ่มเติมจากสื่อมวลชนในด้านต่าง ๆ ทำให้สภาพการรู้หนังสือดีกว่ากลุ่มที่จบออกไปแล้ว 1 - 4 ปี

ในสภาพแวดล้อมแบบชุมชนแออัด สภาพเศรษฐกิจบังคับให้ประชาชนในชุมชนแออัดต้องทำมาหากินเลี้ยงตนเอง และช่วยเหลือครอบครัวตั้งแต่อายุยังน้อย แต่ละชีวิตตั้งแต่เกิดมา เมื่อมือเท้าแข็งก็จะรู้จักการทำมาหากิน ชีวิตของประชาชนในชุมชนแออัดจึงโศกเกินวัย โดยจะเห็นได้จากเด็ก ๆ

ก็จะช่วยพ่อแม่ค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ ทำงานบ้าน และงานที่ไม่ต้องใช้แรงงานมากนัก โอกาสที่จะวิ่งเล่นก็น้อยกว่าเด็กทั่วไป และในวัยเด็กส่วนใหญ่ก็จะไม่ค่อยได้พูดคุยกันในเรื่องที่เป็นสาระนัก ยังเหมือนเช่นเด็กทั่วไปที่พูดคุยกันแต่เรื่องสนุกสนานในการเล่นต่าง ๆ

เด็กวัยรุ่นทั้งหญิงและชาย มักใช้ชีวิตเร็วกว่าปกติ คือประมาณอายุ 15 - 16 ปี และเมื่อมีครอบครัวแล้ว ผู้หญิงก็จะอยู่บ้านเป็นแม่บ้านบ้าง หรือบางคนก็เป็นทั้งแม่บ้านและทำงานนอกบ้านด้วย โอกาสที่จะสังสรรค์กันนอกบ้านก็น้อยลง โดยเฉพาะผู้หญิงที่ทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้านก็หาเวลารว่างในการศึกษาหาความรู้ เช่น การนั่งอ่านหนังสือพิมพ์ไต่รอยเข็มที่ แต่ในเพศชายแม้ว่าจะมีครอบครัวแล้ว เมื่อว่างจากงานนอกบ้าน ก็ใช้เวลาเหล่านั้นสังสรรค์กับเพื่อนฝูงตามร้านอาหารแพ่บ้าง ตามวงเหลาบ้าง โอกาสได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นต่าง ๆ จึงมีมากกว่าแม้ว่าจะไม่ได้พูดคุยกันในเรื่องการศึกษาหาความรู้โดยตรง แต่ก็เป็นเรื่องใหญ่ ๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน เช่น ใบปลิว/หนังสือแจ้งข่าว เป็นต้น

ในด้านการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชนแออัด ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ทุกเพศทุกวัยจะต้องช่วยกันทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ ฉะนั้น อาชีพที่ปรากฏอยู่ในชุมชนแออัด จึงมักเป็นอาชีพอะไรก็ได้ที่มีรายได้ เช่น กรรมกรในท่าเรือคลองเตย กรรมกรทั่วไป ค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ เหลาไม้ เสียบลูกชิ้น/หมูสะเต๊ะ หาบแร่ พับถุงกระดาษ เก็บถุงพลาสติก เป็นต้น อาชีพของประชาชนในชุมชนแออัดส่วนใหญ่เป็นอาชีพที่ไม่ต้องใช้วิชาความรู้มากนัก ใช้เพียงกำลังกาย มีเพียงบางอาชีพเท่านั้นของประชาชนในชุมชนแออัดที่ต้องใช้วิชาความรู้ในการอ่านเขียนภาษาไทย และคิดคำนวณตัวเลข เช่น อาชีพเป็นผู้นำจำนวนสินค้าในท่าเรือคลองเตย หรือที่ประชาชนในชุมชนแออัดเรียกกันว่า "ตาลี" (tally) อาชีพค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ต้องอาศัยการคิดคำนวณตัวเลขประกอบ และอาชีพที่ต้องใช้แรงงานดังกล่าวมักเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง ขึ้นอยู่กับการมีผู้มาว่าจ้างและความเพียงพอของทุนทรัพย์ รายได้ของประชาชนในชุมชนแออัดส่วนใหญ่จึงไม่แน่นอน โดยเฉพาะกรรมกรรับจ้างรายวันที่ทำงานในท่าเรือคลองเตย มักตกงานเป็นระยะ ๆ ทำให้ขาดความมั่นคงในการทำงานหาเลี้ยงชีพ (สมพงษ์ พัทบุย, สัมภาษณ์) จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

1. ระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานของประชาชนที่จบการศึกษาแล้วในระยะเวลาที่นานกว่า จะมีระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาแล้วในระยะเวลาที่สั้นกว่า
2. ระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานของประชาชนชาย หญิง จะแตกต่างกัน
3. ระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานของประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน จะแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนหมู่บ้านพัฒนาที่จบการศึกษาชั้นพื้นฐาน และไม่ได้ศึกษาต่อเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,534 คน (ข้อมูลสำรวจการรื้อย้ายชุมชนหมู่บ้านพัฒนา ปี 2527 ของมูลนิธิทองประทีป)

2. การศึกษาระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานของตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยศึกษาภูมิหลังทั่วไป ได้แก่ เพศ อาชีพ และภูมิหลังทางการศึกษา ได้แก่ ระยะเวลาที่จบการศึกษาเท่านั้น

ขอทดลองเบื้องต้น

1. ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่ว่าจะจบปีการศึกษาใด ถือว่ามีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่ากัน ถึงแม้หลักสูตรจะต่างกัน

2. แบบทดสอบความสามารถพื้นฐานของโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี ทั้งวิชาภาษาไทยและเลขคณิตที่นำไปทดสอบในปี 2524 และ 2525 เป็นการวัดความสามารถพื้นฐาน คือ การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นเท่านั้น ยังไม่นับว่าเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่อย่างใด (วิเชียร เกตุสิงห์, สัมภาษณ์)

3. แบบทดสอบความสามารถพื้นฐานของโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี ที่นำไปทดสอบในปี 2524 และ 2525 ถือว่าเป็นแบบทดสอบมาตรฐาน เพราะผ่านการทดลองและทดสอบกับผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาแล้วเกือบ 1 ล้านคนทั่วประเทศ จึงสามารถนำไปใช้เพื่อวัดความรู้พื้นฐาน คือ การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น กับผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทุกคนได้ (วิเชียร เกตุสิงห์, สัมภาษณ์)

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ชุมชนหมู่บ้านพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแออัดคลองเตย ตั้งอยู่ในใจกลางเมืองหลวง อิทธิพลจากสื่อมวลชนทุกแขนง ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชนด้านโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ เอกสาร หนังสือพิมพ์ ตลอดจนสื่อประเภทอื่น ๆ ต่างก็มีบทบาทต่อประชาชนมาก ในลักษณะนี้ผู้วิจัยจึงไม่สามารถควบคุมการเรียนรู้เพิ่มเติมของประชาชนที่จบการศึกษาชั้นพื้นฐานไปแล้วจากอิทธิพลของ

สื่อมวลชนตั้งคำถาม

2. การวิจัยนี้ ศึกษาเฉพาะประชาชนในชุมชนหมู่บ้านพัฒนา ผลงานวิจัยจึงแสดงระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานของประชาชนในชุมชนหมู่บ้านพัฒนาเท่านั้น จะใช้แทนระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานของชุมชนแออัดในพื้นที่อื่นไม่ได้

3. การดำเนินการทดสอบประชาชนในชุมชนหมู่บ้านพัฒนา พบว่ามีสิ่งที่มีว่าเป็นอุปสรรคและมีอิทธิพลต่อการทำแบบทดสอบของประชาชนหลายอย่าง เช่น ลักษณะการประกอบอาชีพ การกิจในครอบครัว สภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสภาพร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของผู้รับการทดสอบ ในลักษณะเช่นนี้ แม้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการสร้างบรรยากาศของความเป็นกันเองและความเข้าใจอันดีต่อกันเพียงใด ก็อาจทำให้ผลการวิจัยไม่สมบูรณ์เต็มที่

คำจำกัดความ

1. การรู้หนังสือ หมายถึง การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ความรู้ขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความรู้ที่ครอบคลุมการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่วัดโดยใช้แบบทดสอบความสามารถพื้นฐานทั้งวิชาภาษาไทยและเลขคณิต ของโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี ที่ใช้ทดสอบในปี 2524 และ 2525

3. ขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พิจารณาจากคะแนนวิชาภาษาไทยและเลขคณิตรวมกัน จากการทำแบบทดสอบความสามารถพื้นฐาน ของโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี ที่ใช้ทดสอบในปี 2524 และ 2525

4. แบบทดสอบความสามารถพื้นฐาน หมายถึงแบบทดสอบทั้งวิชาภาษาไทยและเลขคณิต ของโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี ที่ใช้ทดสอบเพื่อวัดความสามารถพื้นฐาน คือ การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกือบ 1 ล้านคนทั่วประเทศในปี 2524 และ 2525

5. ระยะเวลาที่จบการศึกษา หมายถึง ระยะเวลาหลังจากที่ตัวอย่างประชากรจบการศึกษาชั้นพื้นฐานจนถึงเวลาที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล

6. ภูมิหลัง หมายถึง ภูมิหลังทั่วไป ได้แก่ เพศ อาชีพ และรายได้ ภูมิหลังทางการศึกษาได้แก่ ระยะเวลาที่จบการศึกษา ระดับความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีส่วนช่วยให้อ่านออกเขียนได้ และคิดเลขเป็น และภูมิหลังของการคงสภาพการรู้หนังสือ ได้แก่ โอกาสในด้านการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ การคิดเลข และความต้อการศึกษาต่อเพิ่มเติม

7. ประชาชน หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาชั้นพื้นฐาน และไม่ได้ศึกษาต่อในวิชาสามัญหรือการศึกษาที่มีการเทียบระดับชั้นปี ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน

8. อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่เป็นอิสระแก่ตัวเอง ไม่ได้ไปรับจ้างใคร ในที่นี้เป็นอาชีพเล็ก ๆ เช่น ค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ เก็บถุงพลาสติก เหลาไม้เสียบลูกชิ้น/หมูสะเต๊ะ พับถุงกระดาษ เป็นต้น

9. อาชีพรับจ้าง หมายถึง อาชีพของผู้ใช้แรงงานหรือกรรมกรที่ได้รับเงินตอบแทนเป็นครั้งคราวหรือประจำจากนายจ้างที่เป็นหน่วยงานเอกชน

10. แม่บ้าน/พ่อบ้าน หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในครอบครัว ไม่ใช่อาชีพที่มีรายได้ อาศัยรายได้จากผู้อื่น จะเป็นผู้ที่แต่งงานแล้วหรือยังโสดอยู่ก็ได้

11. ผู้ว่างงาน หมายถึง ผู้ที่ไม่มีบทบาทหน้าที่ในครอบครัว ไม่มีอาชีพที่มีรายได้ อาศัยรายได้จากผู้อื่น

12. การทำงานเป็นรายครั้ง หมายถึง การรับทำงานให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ในแต่ละครั้งในที่นี้ เช่น การรับตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นตัว ๆ เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งภูมิหลังต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อระดับการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานของประชาชนในชุมชนแออัดคลองเตยที่ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและปรับนโยบายในการปฏิบัติงานจริง

2. เป็นแนวทางและข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการพิจารณาจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียนเพิ่มเติมให้สมบูรณ์กับผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว โดยมีรูปแบบที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ และตอบสนองความต้องการของเขา

3. เป็นแนวทางและข้อมูลให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้นำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อแก้ไขปรับปรุงการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดการบริการด้านอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. เป็นแนวทางและข้อมูลให้กับชุมชนแออัดที่กำลังพัฒนาอื่นๆ ได้ใช้ประกอบการพิจารณา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้สมบูรณ์ครบวงจรต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย